voorstel

Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 28 augustus 2024

Onderwerp Centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht

Versienummer

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Samenvatting
Sinds 2015 werken de gemeenten in de regio IJssel-Vecht op basis van een convenant samen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Naar aanleiding van de vaststelling van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn de samenwerkingsafspraken gegoten in een centrumregeling (zie bijlage 1). Middels deze samenwerking maakt de regio IJssel-Vecht een doeltreffende en doelmatige uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang mogelijk. Op 4 april 2024 hebben de regionale bestuurders beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio IJssel-Vecht ingestemd met het concept van deze centrumregeling. Op 21 mei 2024 heeft de Zwolse raad kennis genomen van het voorstel en hier geen zienswijze op ingediend. Dit raadsvoorstel is een voortzetting op bovenstaand proces tot het komen tot een centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Financiële gevolgen

Betreft doel 131 Tijdelijk verblijf in een instelling
Begroting wijzigen Nee
Budgetnummer

Bijlagen

1. Centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht
2. Toelichting bij centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Toestemming te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders tot het treffen van de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht.

Datum 22 augustus 2024

Inleiding
In 2020 stelde de VNG de NvO beschermd wonen en maatschappelijke opvang vast. Recente ontwikkelingen binnen deze beleidsterreinen, zoals de doordecentralisatie van beschermd wonen en de omslag van beschermd wonen naar een beschermd thuis, vragen om regionale samenwerkingsafspraken. Volgens de NvO leggen gemeenten samenwerkingsafspraken over beschermd wonen en maatschappelijke opvang duurzaam vast.

Sinds 2015 werken de gemeenten in de regio IJssel-Vecht (gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle) samen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze samenwerking ligt vast in een convenant. Naar aanleiding van de NvO beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft de regio deze vorm van samenwerking herzien en gegoten in de vorm van een centrumregeling (bijlage 1). De centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht gaat uit van de bestaande samenwerkingsafspraken uit het convenant. Het belangrijkste verschil zit niet in de inhoudelijke bepalingen, maar in de vorm. In bijlage 2 is een toelichting op de centrumregeling te vinden.

Kader
- 4 april 2024 regionale bestuurders beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio IJssel-Vecht stemmen in met concept centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht
- 21 mei 2024 de Zwolse raad neemt kennis van de Centrumregeling en dient geen zienswijze in.
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Norm voor Opdrachtgeverschap BW-MO

Beoogd effect
Per 1 januari 2025 is de Centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-vecht van kracht.
Het beoogde effect van deze Centrumregeling is om op juridisch correcte wijze de regionale samenwerking vast te leggen voor de regio IJssel-Vecht. De uitgangspunten van deze Centrumregeling zijn als volgt:
- Voldoende duurzame afspraken om de doordecentralisatie samen te vervolgen;
- Voldoende continuïteit in de aspecten van regionale uitvoering;
- Voldoende flexibiliteit voor ontwikkeling in taken en verantwoordelijkheden;
- Voldoende oog voor verschillen tussen gemeenten;
- Samenhang met maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg, ongeacht het feit dat hier sprake is van geen (financiële) doordecentralisatie;
- Voldoende financiële zekerheid in de samenwerking wordt voorgesteld een publiekrechtelijke Centrumregeling in te regelen.

Dit ten behoeve van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bieden van continuïteit en kwaliteit van voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang en zo te voldoen aan de eisen van de Norm voor Opdrachtgeverschap.

Argumenten

1.1 Met de centrumregeling voldoet de regio IJssel-Vecht aan de landelijke norm om de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang te formaliseren.
Op grond van de NvO beschermd wonen en maatschappelijke opvang, waarmee alle Nederlandse gemeenten via de VNG hebben ingestemd, zijn gemeenten verplicht om op dit dossier regionaal samen te (blijven) werken en deze samenwerking te formaliseren. Met de centrumregeling voldoet de regio IJssel-Vecht hieraan. Vergeleken met een convenant heeft een centrumregeling een minder vrijblijvend karakter.

1.2 Met de centrumregeling zet de regio IJssel-Vecht de samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang voort.
De centrumregeling biedt voldoende ruimte om mee te bewegen met toekomstige veranderingen, in het bijzonder de verwachte doordecentralisatie van beschermd wonen. De afspraken die van belang zijn voor een duurzame samenwerking tussen de gemeenten in de regio IJssel-Vecht zijn in deze centrumregeling opgenomen. Onderdelen die meer aan verandering onderhevig zijn worden opgenomen in een nog op te stellen dienstverleningsovereenkomst. Deze overeenkomst is een verdere gedetailleerde uitwerking van de (uitvoerings)afspraken. Daarmee biedt deze centrumregeling voldoende basis én flexibiliteit voor de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar de toekomst.

1.3 De centrumregeling is een gezamenlijk resultaat van een zorgvuldig doorlopen proces.
De centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht is zorgvuldig en in gezamenlijkheid opgesteld door de regiogemeenten. Alle gemeenten doorlopen hetzelfde besluitvormingsproces. Geen van de gemeenteraden in de regio IJssel-Vecht diende een zienswijze in over de centrumregeling. Dit duidt op een breed gedragen draagvlak.

Alternatieve mogelijkheden

1.1 Mogelijkheid alternatieve samenwerkingsvorm.
Er zijn andere juridische vormen van samenwerking denkbaar, bijvoorbeeld een publiekrechtelijk convenant. Deze vormen zijn in een eerder stadium in samenwerking met het transitiebureau Beschermd Thuis van de VNG onderzocht, op basis van de eerdergenoemde uitgangspunten. In het bestuurlijk overleg beschermd wonen en maatschappelijke opvang van 14 december 2023 zijn deze mogelijkheden verkend met de bestuurders van de regio IJssel-Vecht. De regionale wens was om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de afspraken binnen het huidige convenant. Daarnaast bestond de wens voor een zo licht mogelijke samenwerkingsvorm. Een centrumregeling is daarmee een passende vorm. Er is hier namelijk geen sprake van overdracht van bevoegdheden.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het proces van de centrumregeling is onderdeel van de bredere ontwikkelingen van beschermd wonen naar beschermd thuis en de verwachte doordecentralisatie. De Centrumregeling richt zich op de juridische samenwerkingsvorm tussen gemeenten, daardoor zijn vooral de gemeenten betrokken in dit proces. In de in 2021 opgestelde regiovisie en de uitwerking daarvan is participatie van inwoners en cliënten en ketenpartners een belangrijk onderdeel.

Over de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht heeft de volgende besluitvorming plaatsgevonden:

- Op 4 april 2024 stemden de regionale bestuurders beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio IJssel-Vecht in met het concept van de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht.
- Op 21 mei 2024 stemde de raad in met het voorstel om kennis te nemen van de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht en om hierover geen zienswijze in te dienen.

Communicatie
Na vaststelling door het college van burgemeester en wethouders zal de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht worden gepubliceerd.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. Gemeente Zwolle ontvangt als Centrumgemeente middelen vanuit het Rijk voor de uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De regionale rijksmiddelen zijn opgenomen in de begroting van gemeente Zwolle en kader stellend voor de uitvoering. De regionale middelen die door de Rijksoverheid voor de uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang beschikbaar worden gesteld worden (in lijn met de bestaande regionale praktijk en afspraken) ook in deze centrumregeling regionaal uitgegeven en besproken. Nadere uitwerking van de financiën wordt vastgelegd binnen de dienstverleningsovereenkomst.

Risico's
1.1 Doorlooptijd voorbereiding.
Deze Centrumregeling en heeft een streefdatum van 1 januari 2025. Er is een risico dat deze datum niet gehaald gaat worden. De Wet gemeenschappelijke regelingen kent diverse stappen waarlangs de Centrumregeling tot stand komt. Er is een gedetailleerde planning opgesteld om dit zorgvuldig in samenwerking met alle gemeenten van de regio te bewerkstelligen. De planning is tot dusver gehaald.

1.2 Gevolgen van het uitstellen van het woonplaatsbeginsel en financieel verdeelmodel
Binnen Beschermd wonen wordt er gewerkt aan het opstellen van een nieuwe Wet woonplaatsbeginsel en een financieel verdeelmodel. Deze wet zal maken dat niet meer de centrumgemeenten, maar de lokale gemeenten de middelen gaan krijgen om een passend aanbod beschermd wonen te creëren voor hun eigen inwoners. Deze Wet woonplaats beginsel beschermd wonen is meerdere malen uitgesteld.
De nieuwe streefdatum is 1 januari 2026. Het risico is dat de noodzaak van de Centrumregeling mogelijk ter discussie gesteld kan worden door het uitstel tot 1 januari 2026. In voorbereiding op de komst van deze Wet zijn we binnen de regio IJssel-vecht het commitment aangegaan op het voortzetten van de inhoudelijke beweging van de doordecentralisatie beschermd wonen. Te weten de beweging naar een Beschermd Thuis voor zoveel mogelijk inwoners. Hiermee zij we reeds aan de slag. Denk bijvoorbeeld aan de vormgeving van lokale toegang die we gezamenlijk hebben gerealiseerd.
De doordecentralisatie vraagt om nadere uitwerking van afspraken. Taken en verantwoordelijkheden worden in de Centrumregeling en onderliggende dienstverleningsovereenkomsten vastgesteld. Op deze wijze is er duidelijkheid en geven we inhoud aan de Norm voor Opdrachtgeverschap voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, zoals landelijk door alle gemeenten overeengekomen. De dienstverlengingsovereenkomst wordt ook in de loop van het jaar opgesteld en zal gezamenlijk met de Centrumregeling per 1 januari 2025 ingaan.

Datum 22 augustus 2024

Vervolg

Nadat de colleges van burgemeester en wethouders in de regio IJssel-Vecht toestemming hebben van de gemeenteraden in de regio IJssel-Vecht om de centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht te treffen, stellen zij deze centrumregeling vast. De regeling treedt niet in werking voordat deze is gepubliceerd.

De beoogde ingangsdatum van de centrumregeling is 1 januari 2025. De centrumregeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang regio IJssel-Vecht wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. Aan de centrumregeling zit een overlegstructuur gekoppeld van ambtelijke en bestuurlijke overleggen. Binnen deze gremia vindt overleg plaats over de uitvoering van de centrumregeling en wordt gemonitord hoe deze uitvoering verloopt.
De gemeenteraad wordt via de reguliere P&C cyclus geïnformeerd over de voortgang van beschermd wonen en maatschappelijke opvang en daarbij behorende centrumregeling.

Openbaarheid
Het raadsvoorstel en bijlage zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer